

GORENJEJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEJEC» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Vollni shod v Kamniku.

Iz Kamnika, dne 15. aprila.

Naš državnozborni poslanec g. dr. Andrej Ferjančič je prišel minulo soboto k nam in sklical shod v mestno dvorano.

Poročal nam je o svojem, oziroma tovarišev-poslanec delovanju v predvelikonočnem državnozbornem zasedanju. Povedal nam je namreč, da je državni zbor zopet posloval, čeprav ne mnogo, a vendar je deloval in pri teh žalostnih razmerah, ki so danes v Avstriji, vendar nekaj dosegel.

Investicijska predloga, s katero dobi naš Trst drugo, popolnoma samostojno železnico, je za nas tudi vsled tega važna, ker bode ta proga tekla deloma samo po slovenski zemlji. — Zakon o davku na žganje, s katerim dobi vsaka dežela zopet lep nov dohodek, je prav lepa pridobitev poslancev. — Sprejeti so bili dalje zakon o dovolitvi rekrutov, sirotinskih blagajnah in o odpravi državnih mitnic — skoro brez debate. — Čehi so odjenjali. To uslugo jim je vlada gotovo dobro plačala. S čim? To je ostalo tajno.

Najbolj zanimivo je bilo poslušati poslanca, ko je povedal o ustanovitvi «hrvatsko-slovenskega kluba» in «slovenskega centra».

Dr. Šušteršič, ta lepi mož, se povsod bahato bije na prsi, da je njega narod poslal na Dunaj. Kdo mu pa verjame? Poslali so ga le naši kapelančki in pa njih petolizniki. Dobri dve tretjini naroda niti ne ve, zakaj in koga je sploh volilo. Čudimo se le, da ima mož še sedaj pogum tako visoko nositi glavo, ko je vendar nepošteno delo z žlindro popolnoma dokazano. Upamo pa, da bode tudi ta nestrpni človek, ki že marsikateremu klerikalcu preseda, enkrat odletel. Šušteršičev manever proti dr. Tavčarju se je izjelo in njegov klub je jako dvomljivo veljavo. Člani tega kluba mažejo take interpelacije in krpajo nujne predloge, da se jim takoj pozna plitvost njih razuma. Kubik, ki si je upal kritikovati Liguorijevo moralno, je moral zapustiti klub. Našim klerikalcem ni nihče všeč, ki se ne pokori slepo njih nazorom.

Gospod poslanec nam je tudi obljubil delati za podaljšanje železnice na Štajarsko, istotako je izposloval pri deželnem odboru štajarskem in kranjskem, da se bode pričela graditi cesta do Luč.

Kamničani smo svojemu poslancu prav hvaležni za njegov zanimiv govor. Samo to bi radi, da bi še večkrat prišel med nas in tako najlozje izvedel naše želje. Klerikalcev ni bilo na shod. Tudi prav. Brez njih smo vseeno opravili.

Lumparije „Slovenskega Lista“.

(Odgovor pisca «Gorenjčevega» članka «Boj ali mir?».)

V 5. tednu po našem članku «Boj ali mir» vstregel je «Slov. List» vendar naši želji za malo reklame in jo podaja pod «Lumparije Gorenjca» kar na vagone. Koj prva dva stavka sta vrlo pomembna za nas in naš list in kažeta veliko razburjenost in nedoslednost našega nasprotnika. V prvem stavku imenuje «Gorenjca» «listič», v drugem pa že krepkega muca, ki čvrsto kaže nabrušene kremplje veri in duhovščini. Hvala za poklon in reklamo! Da smo muc, čvrst in z dobrimi kremplji, je najlepše izpričevalo za nas, ker ga nam daje največji naš sovražnik. Da ne napadamo vere, to ve vsak bralec «Gorenjca». Ubogi bralci «Slovenskega Lista» pač tega ne morejo vedeti, ker ne smejo pod smrtnim grehom brati «Gorenjca». Tudi uredništvo «Slovenskega Lista» ga ne sme brati in se je dalo nafarbati od kakega šalivca za april, da mi napadamo vero in duhovščino. To je dosledno zavijanje vseh klerikalnih listov in izvira le iz tega, ker zamenjavajo in identifikujejo vero z duhovščino. To sta in naj ostaneta na veke dva različna pojma.

Vera naša je najboljša in edino prava. Nihče je ne napada, tudi «Gorenjec» ne. Muc je krotka živalica, če pa muc dosledno dražiš, kakor to mojstrski znata «Slovenski List» in njegov strupeni urednik-dekan, potem jima pokaže kremplje, ki so sicer skriti v mehki tačici in brzo izve ves krščansko-katoliški svet, da je muc — prekrizajte se — opraskal duhovnika in storil s tem smrtni greh zoper vero. Kamenajte ga! Tega pa «Slovenski List» še nikdar ni povedal, zakaj da ga je opraskal. Zato, ker je sam dražil in dobil le zaslužen kaznen. «Slovenec» v svojih člankih «Kaj pravi inteligenca» in «Slov. List» v svojih «Lumparijah» dosledno trgata iz «Gorenjca» posamene stavke iz skupne vsebine in jih postavita v njih nagoti pred strmeče device in devičnike. Seveda se ti prestrašijo in zarde, če jim niso pridige in stara leta vzeli tega znaka nedolžnosti. Vsak šolarček vé, da dobi posamna beseda, tembolj še stavek, večkrat ravno nasprotni pomen v pravilni zvezi z drugimi. In to vez dosledno in namenoma trga «Slovenski List», da premeni pomen in grdi s tem «Gorenjca» in opravičuje grdo besedo na čelu svojega šepavega odgovora.

Prvič trdi, da je polovica «Gorenjca» vedno napolnjena z napadi na reveže, «ki nosijo tonzuro in obrito glavo». To je klasična klasifikacija duhovnikov! Naši članki o duhovnikih nikdar ne napadajo vrednega, vzornega pravega namestnika božjega. To je dokazano s tem, da še nikdar nismo bili toženi, še manj pa obsojeni radi častikraje, kakor že večkrat «vrli» naš tekmeč in njegov duševni oče. Tudi njegov botrček dr. Šuštersič je dobil med tem gorke facke (izraz iz šomaštrevih časov) po svojih grabljivih prstih. Ta obsodba je precej hujša in utemeljenejša, kakor dr. Tavčarjeva v slovensko-hrvatskem klubu. Dr. Šuštersič bi ravnal dosledno in častno, če bi se izgubil s političnega pozorišča, kakor je izstopil dr. Tavčar možato iz spletkajočega kluba. Kdo naj pa verjame, da je dr. Šuštersič podaril 2000 K v korist kmeta, ker jih dr. Šuštersič prvič — nima, drugič pa tega nikdar zamolčati ne bil mogel. Dr. Žitnik in dr. Šuštersič sta sicer omadeževana politika, a v klerikalni stranki nena-domestljiva. Ona že vesta, kje dobita odvezo za svoje politične umazanosti, in zato grešita opetovano. Za tako odvezo ve gotovo tudi vrli «Slovenski List» in zato sta besedi «lumparija» in «nesnaga» častna priimka za «Gorenjca», ki pa glede žurnalističnih lumparij in nesnage ni vreden, da bi «Slovenskemu Listu» odvezal jermena na njegovih kvedrih. Se nadaljuje.

Zoper žganje.

(Dopis iz radovljiškega okraja.)

Dalje.

Da se tako pogubonosno žganjepitje vkljub že navedenim strašnim posledicam, katere morajo biti že tudi najnevednejšim hribovskim kmetom kolikor toliko znane, po Gorenjskem vedno bolj širi, je temu gotovo glavni vzrok slaba vzgoja naših kmetijskih otrok od strani starišev. Gorenjski kmet pa je sam slabo vzgojen in zato tudi svojih otrok ne more dobro odgajati. Čeprav ve, da je žganje škodljivo, vendar na to še ne misli ne, ker premalo bere dobre knjige in liste ter se tako ne navadi, da bi o tem in onem kaj dalje mislil kakor vidi. Malo je menda kmetijskih hiš na Gorenjskem, kjer bi ne pili žganja. Kjer imajo sadje, skuhamo doma iz njega žganje, in ko tega zmanjka, kupijo špirta, vanj prilijo polovico vode in imajo tako zopet žganje pri hiši za vse potrebe. Kjer nimajo sadja, da bi iz njega skuhami boljše domače žganje, tam pijo navadno vedno le špirit namešan, z vodo. In to špiritovo žganje je najbolj škodljivo. Kdor pa se ga enkrat navadi, drugega, to je domačega, kakor

PODLISTEK.

Izdatni piruhi.

Pogosto slišimo tožbe, da nas vlade prezirajo, da niti ne vedo za nas. Jako krivična je ta obsodba, kajti če drugi ne, spominjata se nas finančni minister, še bolj pa vojni minister. Za letošnjo Veliko noč je zadnji poslal avstrijskim državljanom prav lepe piruhe v podobi predloge za nabavo novih topov. Trozveza: Avstrija, Nemčija, Italija in pa dvozveza Rusija in Francija zagotavljajo nas miru, izumitelji vojnih priprav pa se neutrudljivo pečajo iznajti novo orožje, ki bi kolikor mogoče mnogo naenkrat in prav hitro uničilo sad dolgoletnega truda.

Oglejmo si malo bolj natančno piruhe vojnega ministra. On zahteva približno 4000 novih topov in brčkone se bode vojno ministrstvo odločilo za Erhardtove hitrostrelne topove, s katerimi je mogoče v eni minuti ustreliti 18krat. Oglejmo si malo bolj natančno, koliko bode ta malenkost veljala.

En top (sama cev) bode veljal približno 4000 kron tedaj 4000 topov . . . . . 16 milijonov kron prednji del topa, vozovi za streljivo nekako 6 » »

tedaj skupaj 22 milijonov kron

pravijo, še piti več ne mara. Vrhutega je špiritovo žganje tudi zelo ceno in si ga vsak delavec lahko privošči več manjših meric na dan ali celo kar cel liter in tudi več na kak dan. Oh kako grozno to pokončuje na telesu in duhu delavca, ki največkrat niti zadostne hrane ne uživa pri svojem napornem delu. Ubogi trpin!

Pri takih razmerah se skoraj vsak mora navaditi na žganje. Kmetijski očka, ki ga rad srče, daje ga v svoji nevednosti in lahkomišelnosti tudi svojim otrocičem že v nežni mladosti. Ko bi vedel, kako neizrečeno škodljivo je žganje za otroke, bi gotovo ne storil tega. Ako alkohol zavžitega žganja že pri odrasčenih ljudeh vpliva na možgane tako, da se nekaterim začne blesti in da začno noret, toliko huje vpliva alkohol na mehke, še nerazvite možgane otrok. Zato se otroci, ki večkrat pijo žganje, navadno težko uče in ostanejo butci vse svoje življenje. Za otroke je dobra izmed pijač le zdrava pitna voda, mleko in bela, t. j. mlečna Kneippova kava. Zapomnite si to, kmetijski stariši!

Ko kmetijski dečki nekoliko odrasto, že začno zahajati z večjimi fanti v gostilno. In kaj pijo tam? Špirit zmešan z vodo, ker je ta pijača najbolj po ceni, so najprej pijani ali — kakor pravijo — «korajžni» od nje in so je tudi najbolj navajeni! Žalostno sem večkrat gledal, kako se je pripodila v kmetijsko gostilno družba kakih 20 ali še več fantov, ki so posedli okrog mize ter si naročili en liter «ta špiritovega». Časico za časico so polnili s to vragovo pijačo ter jo izlivali v se kakor kako slaščico. Nekaterim se je že poznalo na bledih in upadlih obrazih, da jim je špirit zašel v kri ter tako usadil smrtno kal v njih mlada telesa. «Ubogi mladeniči», sem si mislil, ko sem jih tako pomilovalno sočutno opazoval od nasprotne mize, «kaj bode iz vas, kaj bode iz našega nekdanj tako krepkega gorenjskega ljudstva, ako ga bode ta strup še nadalje tako moril!?» Včasih pa se ti fantje zbero zvečer kar na kakem skednju, si naroče godca s harmoniko in pošljejo po špirit, iz katerega si potem sami napravijo pijačo. Pri tej pijači, plesu in različnih neslanih dovtipih in šalah večkrat potratijo večjo polovico noči ali pa skoro celo noč. Oh, kako škodljivo je to zanje! Namesto, da bi šli počivat ter si s spanjem okrepčat svoje mlade živote, pokončujejo jih s strupenim špiritom!

Drugi dan taki ponočnjaki vsi blede in tresoči se prilezejo iz svojih brlogov in čez dan jim delo več ne gre od rok kakor bi jim sicer šlo. Tudi nobena jed jim dobro ne diši, ker imajo želodce sežgane od špirta. Tako se kmetijski fantje že zgodaj navadijo na malomarno

Nabojev (patronov) bode treba 8 milijonov po 14 kron, kar bode znašalo 112 milijonov kron, tedaj vsega skupaj 134 milijonov kron. Poleg tega bode treba tudi še več topničarjev, konj in krme, ker sedaj je imela naša armada le približno 2000 topov.

Top bode tehtal približno 1600 kg. Vsak enotni naboj (patrona) bo imel šrapnel, v katerem bode tristo krogel iz trdega svinca.

Zares krasno morilno orodje v stoletju, ko vedno govorimo o človekoljubnosti. In zato bode treba plačati samo kakih poldrugsto milijonov. Zares izdatni piruhi!

Kaj počno Buri?

Po mnenju Krügerjevih pristašev se za Angleže šele začno prave težkoče južno-afričanske vojne. Burske čete ki so ostavile Pietersburg, se hočejo umakniti v gorovje Zontpan. V ta del dežele se preloži v kratkem bojišče. Pomanjkanje vsake železniške zveze otežuje preživljanje angleških čet. Krüger je prepričan, da Angleži ne morejo tje prodreti. Burska poveljnika Botha in Dewet sta se združila. Buri so menda ob severni meji Transvala zakopali mnogo topov, živil in streljiva, kar zadošča še za tri leta. Buri so zadnji čas ujeli 100 angleških vojakov. Baje so tudi utrdili Hennersburg in postavili ondi velike

in površno delo in na žganjpitje, kar se jim premeni v poznejših letih v strast. Vkoreninjene strasti pa se navadno človek ne more več odvaditi, iznebiti. Ko tak kmetijski fant postane na očetovem domu samostojen gospodar, ljubi se mu še manj delati in ker lažje pride do posesti denarja, popije še več žganja na dan kakor poprej. Večkrat pa se kar za delj časa izgubi od doma in po cele dni in tedne popiva po krčmah, a doma se žena in otroci lačni in raztrgani jokajo. Ko pride naposled pijani gospodar domov, jih še preklinja, zmerja in pretepa. Pri gospodarstvu gre vse rakovo pot in kmalu pride vsled dolgov posestvo in hiša na boben, uboga družina pa se mora podati po svetu s trebuhom za kruhom. V radovljiškem okraju, kakor tudi drugod po Gorenjskem se primeri vsako leto mnogo takih žalostnih slučajev in dogajali se bodo vedno pogosteje, ako se žganjpitje med našimi kmeti in delavci na kak način ne ustavi ali vsaj nekoliko ne omeji. Se nadaljuje.

V Kranju, 13. aprila.

V gosposko zbornico je imenovanih osem novih članov. Med temi sta dva Čeha, dva Poljaka, trije Nemci in en Italijan.

Kongres zoper alkoholizem je bil minulo soboto zaključen. Dr. Robida je pojasnjeval naše žalostne razmere, ki povzročajo gospodarsko revo in propad kmetijskega prebivalstva. Nemški bursi so kongresu poslali v dopisu, v katerem so se iz kongresa delali norca, neporavnan račun o zavzitem pivu.

A. J. Dobrjanskij je dne 19. marca umrl v Ino-mostu v visoki starosti 98 let. Pokojnik je bil velik talent, za Avstrijo in njene slovanske narode zaslužen mož, ki si je pridobil zasluge tudi za slovenski narod. Rodom je bil Malorus, rojen na gornjem Ogrskem.

Dopisi.

Iz Lahovič pri Vodicaх. (Razno.) Vreme imamo jako lepo, dež pa pada mnogokrat, za setev in trave se dobro uri. Seje se lepo. Oves smo deloma vsejali. Stelja in drva se pripravljajo; pota se bodo tudi popravljala, da se bode potem dobro in lahko vozilo iz vseh krajev. Živahna je kupčija z voli in konji, za katere se oglašajo mnogo kupcev. Žitne cene so nizke. Prašički bodo dragi, ker jih ne bo toliko za prodajo. — Drevje lepo zeleni. Vse je veselo; zapojmo tudi mi veselo: «Aleluja». Žito je lepo vzrašeno čez zimo prebilo, zatorej bo lahko uspevalo spomladi. Krompir se bode kmalu sadil, klaje za živino bode letos mnogo, da je ne bode treba iskati ali pa prezgodaj začeti pasti. — Studenci z vodo bodo dovolj močni, da bodo naši mlinarji lahko mleli ljudem dobri kruhek. Da le ljudstvo izgledno

topove. Ako jih bodo Angleži preganjali, se umaknejo v Zmajevo gorovje. Glavno taborišče imajo sedaj Buri baje 35 milj severnovzhodno od Pietersburga. Kako so Angleži v zadregi radi pomankanja vojaštva, dokazuje, da morajo v Indiji dosluženi vojaški oddelki še dalje ostati pod puško in se vojaki že puntajo. — Angleški vojni urad je izdal listo izgub v južni Afriki do konca meseca marca število mrtvecev znaša že 14.728 mož (med temi je 794 častnikov). Skupno število mrtvecev, ujetnikov, izgubljenih in invalidno v domovino se vrnivših mož je 17.692. Umevno je torej, da so v Angliji zelo naveličani vojne, ki je požrla že toliko mož in toliko milijonov denarja, a vendar še ni nič bližje koncu kot lani ob tem času. Razni listi se bavijo z vprašanjem, kaj je vendar vzrok, da Angleži vzlic svoji moči maloštevilnih Burov ne morejo zmagati in uničiti. In listi navajajo tele vzroke angleških neuspehov: slaba organizacija vojske, neizvežbano moštvo, nedostatno oskrbovanje, zanikarnost sanitete in nesposobnost generalov. Vse to je treba popraviti, potem šele bodo mogli Angleži ukrotiti Bure.

* * *

in trezno živi, pa bode dobro in zadovoljno. — V naši občini ima A. B. hitro idočo kobilo, katera dobro vozi orje, goni stroj, vozi v mesta in tudi še kam drugam odfrči. Kobila je odpeljala fanta Jožeta h krstu (letos je še živa in pri dobri moči), lahko bi peljala ravnostitega Jožeta k vojaškemu naboru in jeseni zopet k vojakom rekruta Jožeta. To je znak dobre reje konj. Velikokrat je videla že Kranj, Kamnik in Ljubljano. On bi se vozil od rojstva do novince k rekrutbi — k vojakom. To je Jožetov značaj. Ali se bosta spremljala do groba ali ne, Kdo ve, kaj se še zna zgoditi temu Jožetu in tej domači kobili, ki tako pohlevno vozi, da ne bo Jože padel z voza, čeravno bi se pri vozu polomil eno ali dvoje koles. Tudi pota na ovinkih dobro obvozi, da ne zadene ob cestni grabni (jarkov) kamen. Pomniti je, da i godci privzdignejo kobili in Jožetu ušesa pokoncu. Jože plane z voza, kobila v tek, godci na voz in Jože na soro — dirindaj — zopet so vsi veseli. Kobila je menda vesela, da je Jože vozaril od rojstva do 21. leta, a bil bi se lahko vedno z enim in tistim vozom, kobilo, komatom in na enem in tistem potu od domače hiše do danes vztrajnega časa. Z Bogom, Jože in kobila, da se vidimo zopet na cesti!

M. B.

Iz Tržiča. Neki dopisun je priobčil v «Domoljubu» št. 7. v glasilu tržiških tercijsk, dopis, v katerem vleče zadnje državnozbornske volitve na dan in v katerem se zavija resnica ter se ostudno laže. Pri volitvi v peti kuriji so — žal — res zmagali klerikalci. A če si ogledamo to zmago od blizu, tedaj se izgubi mnogo na blesku. V Tržiču je v peti kuriji okoli 500 volilcev. Ker so volilci mislili, da bodo tačas kakor pri volitvi vpisani po občinskem tajniku v imenik volilcev, se jih je zaradi tega od naše strani oglasilo prav malo. Nasprotno so pa klerikalci naznanili do zadnjega moža in tudi zadnjega moža posilili na volišče. Že vsled tega so zmagali; ko bi se pa bili vsi volilci oglasili, bi bili klerikalci pogoreli najmanj za 100 glasov. Pri volitvi v III. kuriji so klerikalci agitirali noč in dan in so bili še v zvezi z liberalnimi Nemci, a vzlic temu je dr. Ferjančič dobil 30 glasov. Klerikalci so namreč z vso zanesljivostjo trdili, da jih dobi komaj deset. Grda in ostudna je laž, da bi bil dr. Ferjančič plačal «pri Pernetu» sodček piva. Dopisun bi se bil lahko prepričal, kdo ga je plačal, namreč tisti, ki ima dosti vohunov in vohunk, a kaj to njemu mar, samo, da bi svojemu bližnjemu lažje kradel čast. Res je, da so imeli klerikalci pojedine in popivali v znani gostilni, kjer se jim je pridigovalo in jih poučevalo o agitaciji. Po njih lažeh jih bode te spoznali. — Poleg trgovcem in gostilničarjem škodljivega konsuma smo dobili tudi klerikalno hranilnico in posojilnico, ki je nastanjena na primernem prostoru, namreč poleg cerkve v

Nezaslišano. Dvanajst milj od Johannesburga je stala angleška straža na železniškem prehodu. Bila je noč. Nenadoma se prikaže vojak v uniformi infanteristov-jezdecev s pokrivalom kavalerista, ki vpraša za pot do bližnjega kolodvora. Straža se obrne, da bi mu pokazala pravo smer, ko začuti na sencih samokres in mu veleva angleški jezdec: «Nobenega glasu in niti las se ti ne bode skrivil.» Pri tem vzame presenečeni straži orožje in zažvižga trikrat. Takoj nato pride od bližnje šupe številna množica mož, katerim je par minut pozneje sledila dolga vrsta voz in konj. Stražeči vojak je naštel Burov do 2000 mož in nad 80 voz. Ko so vsi odšli, reče «angleški jezdec», ki je presenetil stražo, smehljajoče: «Čez dobro uro te bode nadomestila nova straža. Če zapustiš prej svoj prostor, si takoj mrtev; jaz pustim dobrega strelca tamle za ono šupo z naročilom, da te ustrelji, samo če se premakneš. Ko te nadomesti druga straža, poveš lahko službujočemu častniku, da je dvajset minut pred eno mimo šel Kristijan Dewet in njegovi.» Ni čuda potem, da se je to častniku pozneje zdelo res nezaslišano.

kapelaniji. Ustanovljena pač ni bila iz gospodarske potrebe, ampak zgolj iz političnih nagibov.

Iz Bukovščice. «Kdor laže in drugim s tem škoduje na dobrem imenu, koplje samemu sebi jamo pogubljenja, in boljše bi bilo zanj, da bi mu jezik odgnil». Taki in enaki dobri nauki polnijo često širne prostore katoliških cerkvâ in tudi naš gospod župnik, katerega častiti bralci že dobro poznate, se je že večkrat enako ali vsaj podobno izrazil. Dà, upil je raz leco: «Lažnik ne bode videl nebeskega kraljestva, sonce začasne sreče mu bode izginilo za gore in pravični Bog bode razlil nanj svojo jezo.» Res lep nauk, ali kako se bodo pasle ovčice, če jih pastir prižene v skalnate robe. Ako bi same ne bile bolj pametne, bi morale poginiti strašnega gladu! Kako bi torej ne bilo mogoče, da se kak veren kristjan včasih malo zmoti, ko sam dušni pastir, kateri bi moral biti ugleden izgled vsem faranom, pozabi in prezre to, kar sicer s tako ognjevitostjo spusti raz leco, da je nevarnost za spodaj stoječe, da se vse skupaj nanje ne podere. Dà, on prezre to in govori to, o čemer ni natanko prepričan in škodi dotičnemu «revežu» na dobrem imenu. Oh, tudi za gospoda župnika velja osma božja zapoved. Kaj mu neki dalje nagiba srce, da se nad hišo nosi in togoti, o kateri ne ve nihče nič slabega, katera je od vseh trezno mislečih ljudi obče spoštovana. Gotovo bo kaj takega, na kar spominjajo besede: «Pezdir vidiš v bratovem očesu, dočim v svojem ne čutiš bruna.» Ali morebiti misli, da se sme jeza stresati nad hišo, v kateri se čitata «Gorenjec» in «Rodoljub», katera imata samo to slabost, a naravnost in po pravici povesta, kar treba. Kaj ga briga drugo, kakor božje stvari, in sedaj seveda tudi devetinpolt mož broječa zadruga. Le pazi naj, da se mu kaj takega ne pripeti, kakor Veliki teden, ko je priromal pol ure pozneje v cerkev kakor je bilo označeno in sicer šele na poziv prepotrpežljivega gospoda cerkovnika. Ljudje so se jeli spogledovati in mnogi so nezadovoljno mrmrali, drugi so se še celo oddaljili. Kdo je vzrok, da se zadnji niso udeležili tiste pobožnosti? Glejte, cenjeni čitatelji, toliko ima opraviti z novoustanovljeno zadrugo in z drugimi ljudmi, da pozabi na svoje dolžnosti. Tisto nočno stražo je že menda opustil, ker je uvidel, da ima «Gorenjec» prav. Morebiti se tudi sedaj poboljša in potem šele bo mogoče, da bo peljal luč pred svojimi skozi gosto temo!

Iz Gorij. O velikonočnih praznikih je bilo pri nas veliko govorjenja, pa tudi zabavljanja in prepira zaradi zastave, katero je naše bralno društvo za procesijo posodilo udom Marijine družbe. Bralno društvo ima že kakih 20 let svojo zastavo, katero razvije ob kakih posebnih prilikah. Tudi letos se je hotelo društvo z zastavo — kakor vsako leto — udeležiti procesije na Veliko soboto. A društvo obrača, zastavonosec pa obrne. Ta je bil tujec, ki je šele nekaj mesecev pri nas. Navadnega zastavonosca, ki ta častni posel opravlja, ni bilo slučajno doma, a v čast bi si bil štel vsak domač fant, ako bi ga bil predsednik za to odbral. Tuj zastavonosec torej, ne poznajoč navad ali pa tudi nalašč, je čakal, da smo odšli za procesijo mimo njega vsi udje bralnega društva, kateri se zbirajo po stari navadi v zadnjih vrstah, potem se je pa uvrstil fantom Marijine družbe na čelo. Ali je bilo te kaj sram iti pod izposojeno zastavo, ne vem, tudi ni verjetno, saj so se nekateri s tem celo ponašali in bahali ter odobrvali to početje, a ogorčenje med udi bralnega društva je splošno. Povsod: v bralni sobi, po gostilnicah in cestah so dajali duška svoji jezi. Splošno mnenje je bilo, naj si fantje sami kupijo zastavo, ako hočejo iti pod njo, kakor jo imajo dekleta. Bralno društvo jim jo je prvokrat in zadnjikrat posodilo. Da se prihodnjič ne bo moglo kaj takega več primeriti, bomo imeli udje svoja znamenja na prsih, kakor jih ima Marijina družba moškega in ženskega spola. Potem nas zastavonosec ne bo mogel prezreti. Ako nas bo pa vkljub temu pustil na cedilu, pomagali si bomo s tem, da mu vpricho ljudi vzamemo zastavo iz rok. Predsednik društva naj ga pa primerno podučí, da ne bo več s takim ravnanjem dražil ljudi, saj je že tako dovolj divjih prepirov. A kaj predsednik! Tudi ta je tujec in danes do jutri pri nas in torej ne more vedno pravega ukreniti. Zato je prav,

če volimo društvu načelnika domačina, da ne bo treba menjavati vsako leto glave društvu.

Z Dolenjskega. (Čuden blagoslov.) «Rodoljub» piše, da se je v Šmarjeti na Dolenjskem tamošnji župnik hotel nositi nad njemu nevšečnim kmetom Zalokarjem s tem, da je hotel na velikonočno nedeljo sprva po mežnarju iz cerkve spoditi Zalokarjevo služkinjo z jerbasesem, a je pozneje premenil svoj načrt in po blagoslovljenju krač in potic izjavil raz leco, da so vsi jerbasi blagoslovljeni, le Zalokarjev ne. To se je resnično pripetilo dne 7. aprila 1901. Seveda je Zalokar mož, ki se zaradi tega ravnanja pošteno smeja. Z velikim smehom so se po cerkvenem bogoslužnem opravilu domači in družina Zalokarjeva vsedli okoli jerbasa in s slastnim tekotom jedli svojo dobro svinjino, pečeno teletino, potice in kolače. Spilo se je tudi nekaj pelinovca. Vsem je dobro teknilo. Preobjel se ni nobeden in tako tudi pomanjkanje blagoslova nobenemu ni škodilo. Nekateri neumno pobožni ljudje so mislili, da bodo vsi Zalokarjevi že velikonočno nedeljo smrt storili. A nič tega ni bilo. Zalokarjevi so v ponedeljek in cel teden uživali svoja okusna jedila, vtorek in druge dni so orali za oves ter pripravljali za seditev krompirja in v vinogradu opravljali dela. Stari Zalokar, lep, visoko zraščten, jako inteligenčen dolenski starček, je dobrovoljno pušil pipo, nasmehujoč se jeze kakor puran rdečemu, ali bolj temno-modremu obličju župnika, češ, ta bo prej umrl same jeze, kakor jaz star mož. Po vsej okolici se sedaj ljudje posmehujejo in razpravljajo o tem po krčmah, koliko «žegna» je dobil jerbases tega kmeta, koliko onega. Vprašujejo, če so učenjaki že iznašli tako fino tehnicno, da bi se dalo tehtati, koliko je dobil vsak jerbases blagoslova. Možje so uganili, da v bodoče ne bo treba nositi jerbasesov k blagoslovu, dokler ta jeznoritost župnikova v Šmarjeti še izpreminja svoje barve, ker bo gotovo tudi po Zalokarjevi smrti v fari en posestnik, katerega jerbases bo vsaj na tistem proklet in «zamaševan». — Kaj hočemo žurnalisti, ki moramo zabeleževati take dogodiljaje. «Od vzvišenega do smešnega je baje le en korak.» Škoda, da nimamo nemški pisanega časopisa, v katerem bi obdelevali take neumnosti. V kratkem bi zaslovelo naše duhovništvo po vsem svetu in po vsem svetu bi imeli Slovenci prijatelje, ker smo tako — «dobro ljudvice».

Novičar.

Na Gorenjskem.

«Izpod Kranja» hoče nekdo v zadnjem «Slovenskem Listu» v konfuznem članku prav brez potrebe polemizirati z našim listom zaradi «Pavšlarjevih tovarn». Ko bi bil mož trezno prebral naša izvajanja v 12. številki «Gorenjca», bi si bil lahko prihranil trud, ki ga je izvestno imel s tem dopisom, nam bi pa tudi ne bilo treba še enkrat ukvarjati se s to že tolikrat in tolikrat pogreto «rihto». Mi smo že sami izjavili, da bi z narodnogospodarskega stališča značilo veliko industrijsko podjetje na Jami pod gotovimi pogoji ter zasnovano z domačim kapitalom velik napredek in nikdar se nismo izrekli načeloma zoper tovarne ali sploh kako podjetje. Pač smo pa odločno protestirali, da bi se z nezrelo zadevo, kakor so takozvane «Pavšlarjeve tovarne» in s praznimi obljubami z ozirom na bližajoče se občinske volitve slepili in begali obrtniki, trgovci ter sploh občinstvo in da bi se hujskalo med tistimi na popolnoma neutemeljen in neopravičen način zoper kranjski občinski odbor. To je bila smisel «Gorenjčevega» članka in to smo iznova še odločneje povdarjali v predzadnji številki našega lista. Glede na povedano se dopisnik v «Slovenskem Listu» prav brez potrebe zadira v naš list, kakor bi mi podcenjevali koristi in važnost industrijskih podjetij. Povemo naj pa tu še enkrat, da je sedaj prav nesmiselno beliti si glavo s «fabrkami» in njih koristmi, kajti pred vsem je treba koncesije za jez — za kar je pa prav malo upanja. Če bi se tista tudi kdaj podelila, potem nastane šele vprašanje, če projekt na Jami sploh ni mnogo predrag in če bi bila koncesija sploh kaj vredna (Otoče!?), nadalje če bi se, ne glede na to, vsled pridobljene koncesije res zidale tovarne

za Savo in če bi se velika vodna moč ne izrabljala za kaj drugega. Lepo mirno pričakujmo! Če bo kdaj treba govoriti o koristi ali škodi po tovarnah, bomo pa takrat, kadar bo to vprašanje aktuvelno. Kakor že toliko poklicanih in nepoklicanih «izvedencev», tako trdi tudi dopisnik kljub razsodbi deželne vlade, da bi projektirani trdni jez na Jami ne mogel nikomur škodovati, ker bi glasom koncesije (ki pa več ne obstaja) ne bil nič višji — od onega med Bregom in Prebačevem. Ne vemo, kdo mu je to povedal, a resnica je, da bi bil novi nameravani jez za precej metrov višji od že obstoječega na Bregu. Ko je ljubljanska občina hotela na tistem kraju graditi jez za 6·46 m nižji, kakor sedaj projektirani, se je g. Pavšlar bal škode! Slednjič pripomni g. dopisnik prav pametno, da je bil «Gaštej» že sedaj pri vsaki veliki povodnji preplavljen, mi pa še dostavljamo, da bi bil «Gaštej» v slučaju izvršitve vodnega projekta na Jami ne samo popolnem preplavljen, ampak vrhutega še prav lepo posut z gramozom tudi takrat — kadar bi ne bilo povodnji!

Občinske volitve. Nasprotna stranka nima nikakega upanja, da bi sploh mogla prodreti v kakem volilnem razredu. Tudi drugi volilni razred ni tako sestavljen, kakor so se nadejali in kakor so upali ter želeli že dve leti. Mislili so, da bo v drugem razredu vsled velikega davka, katerega plačuje volilec V. M. samo kakih šest ali sedem volilcev, kateri bi volili po večini z našimi malkontenti. Kakor navadno, so se všteli tudi v tem slučaju. Drugi volilni razred ima dvajset volilcev, ki bodo z večino volili le odbornike, pripadajoče k stranki, katera je zastopana v sedanjem občinskem odboru. Vsled tega se je močno ohladila bojevitost nasprotnikov. Poskusili so še en korak, kateri bi jim, ako bi se tudi posrečil, vobče ne izboljšal ravno položaja, a morda se nadejajo, da jim bo potem mogoče malo poribariti v kalnem. Napravili so zoper sestavo volilnega imenika pritožbo, v kateri zahtevajo, da naj se izločijo gimnazijski suplenti iz I. razreda, češ, da niso niti državni, niti deželni uradniki. Nadalje so se pritožili zoper razdelitev davka v II. in III. volilnem razredu. Ker namreč volilec V. M. pripada po večini davka v prvi razred in odvzame vsled tega II. razredu precejšnjo svoto davka, zahtevajo, sklicuje se na §§ 13. in 15. občinskega volilnega reda, da naj se deli svota ostalega davka; prva polovica naj tvori drugi, druga pa tretji volilni razred. Potem bi prišlo v II. razred še nekaj volilcev. Po § 17. občinskega volilnega reda izvoljena zaupna komisija, ki ima odločevati o reklamacijah, je spoznala po županstvu sestavljeni imenik edino pravilnim in je odbila podano pritožbo, ker so po njenem mnenju v tisti izražene zahteve naravnost v protislovju s postavo. Kar se tiče suplentov, določa § 1. lit. f. volilnega reda, da imajo volilno pravico v I. razredu med drugim tugi «vodje, profesorji in učitelji višjih učilnic v občini». Suplenti so z dekretom deželnega šolskega sveta nastavljeni učitelji, tedaj so tudi volilci v prvem razredu, zlasti, ker kranjski občinski volilni red ne razločuje med stalno ali začasno nastavljenimi učitelji na višjih zavodih. Tako se je tudi vedno prakticiralo. Glede razdelitve davka pa pride v napominanem slučaju v poštev edino le § 13. citirade postave. Glasom tega paragrafa se mora vsa davčna svota, ki sploh pride v poštev, razdeliti na tri enake dele. Prva tretjina tvori prvi, druga drugi in zadnja tretji volilni razred. Ker se le redkokdaj pripeti, da bi davek zadnjega volilca v I. ali II. razredu do vinarja padel skupaj z zaključeno prvo ali drugo tretjino davčne svote, določa tisti § 13.: «Kadar se pri narejanju volečih razdelkov znesek vsega davka ne da razdeliti drugače, kakor da se kakega volilca davek mora na dvoje raztrgati, naj se tak volilec dene v tisti voleči razdelek, kamor pade več njegovega davka.» Tako se je tudi pri nas postopalo vedno. Volilec V. M., čegar davek se je presekal vsled delitve davčne svote, je vstopil v I. volilni razred, kamor pade več njegovega davka. Vsled tega je drugi razred izgubil precej davka, kakor ga ima tudi manj tretji razred, ker se je volilec M. G. uvrstil v drugi volilni razred, kamor pade več nje-

govega davka. Po našem mnenju je le tako mogoče tolmačiti postavo, ki je v tem oziru popolnoma jasna. Kdor bi odločil drugače, po naših mislih ne pozna postave. Od nasprotnikov navedeni § 15. stopi v veljavo edino le takrat, kadar nima I. volilni razred najmanj še enkrat toliko volilcev, kakor ima voliti odbornikov in namestnikov. Le v tem slučaju se popolni I. razred z nadaljnji volilci, in le potem se ostali davek porazdeli v enakih delih na II. in III. razred. Ker je pa v I. volilnem razredu že itak 63 volilcev, ne pride § 15. občinskega volilnega reda kar nič v poštev. Zdelo se nam je potrebno vse to napisati, ker to vprašanje močno razburja izvestne kroge. Ker je zaupna komisija zavrnila pritožbo, so napravili nasprotniki priziv na c. kr. okrajno glavarstvo, ki bo pač nepristranski razsodilo v tej zadevi!

Jutrišnji koncert obeh tukajšnjih podružnic družbe svetega Cirila in Metoda se vrši v nedeljo — kakor že omenjeno — v društvenih prostorih «Slovenskega bralnega društva» in «Gorenjskega Sokola», na kar vnovič opozarjamo slavno p. n. občinstvo.

Iz Pokornovega kraljestva. G. Janez Poličar, posestnik v Spodnji Besnici, je vložil pritožbo na c. kr. deželno vlado zoper občinske volitve v občini sv. Jošt. Deželna vlada je rekurz zavrnila. Poličar je dobil o tem uradno obvestilo od občinskega urada sv. Jošt (s sedežem v Zg. Besnici) v takole glasečem se uradnem zavitku: «Občinski urad sv. Jošt (Gorenjsko). Št. 126. Naj prejme gospod Ivan Poličar, trgovec in l. . . . . v Sp. Besnici.» No, «l» z osmimi pikami pomeni lahko liberallec ali lažnjivec. Preslavni občinski urad v Zg. Besnici je brzkonc hotel povedati slednje, kajti v Besnici ni niti liberalcev niti klerikalcev, temveč v blaženem kraju, kjer vlada z močno roko slavnoznani kurat Pokorn, se dele prebivalci v take — in ti so v veliki večini —, ki plešejo tako kakor piskajo gospod Fronc, in ki se puste, če ni drugače, tudi klofutati od blagoslovljene roke, in v take, ki niso v vsem poslušni svojemu mogočnemu «gospodu». Pa naj je nameraval občinski urad ali dotičnik, ki stoji za njim, kar je hotel, vsekako je tako početje, tako uradno sramotenje skrajna nesramnost in g. Poličar si bo zato pač znal poiskati zadoščenja. Radovedni smo, kako misli o tem činu g. župan Papler, ki spada tudi v prvo kategorijo besniških prebivalcev. No, brzkonc je mož, kakor navadno, nedolžen tudi na tem koraku občinskega urada sv. Jošt. To je skoro gotovo delo po besniškem sv. duhu obsenčenega tajnika — mežnarja Tomaževiča.

Škofovi zavodi se kmalu začno graditi s krvavimi kmetskimi žulji v šentvidski občini. Duhovščina dobro agitira pri bolnikih, da se čim hitreje nabavi potrebni kapital. Toda večkrat imajo tudi smolo, ker se duhovniki sami ne marajo veliko slišati o teh zavodih. Tako smolo je imel tudi dekan Koblar, ki je eden najbolj strastnih agitatorjev za škofove zavode. Ne čudimo se pa, da on tako vestno deluje po predpisih škofa Bonaventure, ker se mu mora vendar hvaležnega izkazati za mastno službo. O tej smoli bomo poročali svoječasno obsirneje.

Zahvalno pismo. Gospa Marija Mayrjeva je dobila od načelnštva «Zavoda sv. Nikolaja» pismo, v katerem se tisto zahvaljuje vsem gospem in gospodičnam darovalkam mesta Kranja z naslednjimi besedami: «Velečastita gospa Mayer Marija! Podpisano vodstvo se Vam najtoplejše zahvaljuje v imenu celega odbora za velikodušni dar, katerega ste, blagorodna gospa, nabrali pri plemenitih rodoljubkah mesta Kranja. Ta Vaš čin bode zapišan v zgodovini zavoda sv. Nikolaja, ter se ga bodo hvaležno spominjale gojenke in narod slovenski. Blagorodna gospa! Izročite velecenjenim gospem in gospicam našo najprisrčnejšo zahvalo ter bodite uverjeni, da Vaš velikodušni dar obrodi obilo dobrega sadu in obriše marsikatero solzo raz lica naših zapuščenih deklet. Presrčna hvala in Bog Vam stotero povrni! Ivanka Klemenčič, tajnica. Karla Ponikvar, predsednica. Marija Skrinjar, blagajničarka.»

Detomor. Na pokopališču v Poljanah pri Škofji Loki je dne 10. t. m. našel cerkovnik Jakob Poglajen v

predpasnik zavito mrtvo dete. Orožniki iz Gorenje vasi so stvar zasledovali in posrečilo se jim je dobiti neusmiljeno mater, dekle Marijano Kisovec iz Dolenje Žetne, ki je svoje novorojeno dete davila toliko časa, da je umrlo.

Utonil je v potoku Mavlica triinpol let star mlinarjev sin Franc Bezljaj iz Babinega dola pri Medvodah.

Novice z Bleda. Občinski odbor je sklenil, da se zasadi drevored od «Blejskega doma» do Grada. V kratkem se bode pričelo z delom. Odstrani se tudi prvi ovinek pri «Blejskem domu» s tem, da se cesta za par metrov razširi in se ji s tem da nekoliko lepše lice. Tudi «Blejski dom» se bode vzdignil, in sicer sprednji del, kjer ima svoje prostore tukajšnja kmetijska podružnica in zadnji del, kjer je nastanjena gasilarna. Tako bomo imeli lepo, 20 metrov dolgo dvorano, ki bo še enkrat večja od sedanje. Da, Bled pod županstvom gospoda Jakoba Peternela v resnici napreduje. In prav tako!

Ogenj. Dne 1. t. m. je zažgal triletni deček Sebast. Repanček v Podrebru, v kamniškem okraju, leseno kajžo svojega očeta. Ker je bilo pod streho shranjeno seno, je bila hišica hitro v ognju. Zgorela je do tal, kakor tudi vse gospodarsko orodje. Škode je okrog 600 kron. Zavarovan ni bil.

Nesreča. Petletna deklica Katarina Grad iz Dragomelja v kamniškem okraju se je igrala z ognjem. Vnela se ji je obleka in je bila tako opečena, da je v ljubljanski bolnici, kamor so jo prepeljali, umrla.

Iz Lukovice. V Lukovici, političnem okraju kamniškem, bodo zidali novo šolo. Komisijonelni ogled se vrši dne 26. t. m. — Zastran načrta o vodovodu za občine Zlatopolje, Mala Lašina in Trnovče se vrši ogled dne 6. maja.

Kamniški salonski orkester priredi v nedeljo dne 21. aprila 1901. ob osmih zvečer koncert v prostorih ondote «Narodne čitalnice». Vstopnina za člane «Narodne čitalnice» 60 vin., za nečlane 80 vin.

Volilna shoda. Minulo soboto je napravil volilni shod poslanec dr. Andrej Ferjančič v Kamniku, v nedeljo pa poslanec dr. Tavčar v Ljubljani. Obema poslancema se je izreklo popolno zaupanje.

Na Kranjskem sploh.

Ljubljanske občinske volitve. Niti Nemci, niti klerikalci se letošnjih občinskih volitev ne udeležijo, ker menda nimajo korajže.

Na Koroškem.

Na Jezerskem je umrl v ponedeljek opoldne posestnik g. Peter Stuller, v starosti 36 let. N. v m. p.!

Križem sveta.

V Berlinu je eksplodiralo v cerkvi ravno tisti čas, ko je bila pevska vaja. Strop se je popolnoma razletel. Dva dečka in deklica so težko ranjeni. Kako je nastala razstrelba, se še ne ve.

Gospodarske stvari.

Opisuje župan Matija Bobnar.

Krma za brejo živino. Breja živina se mora dobro krmiti, posebno če se molze in uprega. Breja živina rada je, pa tudi rada odebeli. To pa ni dobro, če breja živina preveč odebeli, ker potem težje porodi. Taki živini naj se poklada le krma, ki dela bolj meso kakor mast. Krma mora biti čedna, zdrava in lahko prebavljiva, da si žival ne pokvari želodca. Ogibati se je plesnive ali trde krme, pa tudi take, ki napeinja živino, jo zabaše ali napravlja drisko. Treba se je torej varovati. Gospodarji, varujte se slabe krme, ne dajajte jo živini, najmanj pa breji živini. Vsak dan jo pregledajte, da ne bo kaj gnilega ali plesnivega vmes.

Zoper oteklino pri konjih. Če je konj na kolenih otekel, vzami ipolič hudega vinskega kisa, prideni soli, pusti stati nekaj časa, prideni še pol kile sezganega bakra (kufra) in nekaj cinobra. Vse to skupaj zmešaj in konju na nogo obvezuj.

Olje iz grozdnih pešek. Že pred 500 leti so na Laškem in Francoskem delali olje iz grozdnih pešek, tako tudi danes. Za jed to olje ni, dobro pa je za svečavo, ker nima duha in svetlo gori. Ko se je grozdje

sprešalo, posušijo se peške, ki so ostale na dnu prese. Ko so suhe, se zmeljejo. Ta moka se nekoliko segreje, potem se olje iz nje iztolče ali pa izpreša. Peške od črnega grozdja imajo v sebi veliko več olja, kakor one bele. Velika je izguba, ako se te peške vržejo proč in ne porabijo za olje, kakor na Francoskem.

Najnovejšje vesti.

Občinske volitve v Kranju.

Kakor se nam poroča, je c. kr. okrajno glavarstvo *ugodilo* reklamaciji kranjskih malkontentov zaradi izločitve suplentov iz I. volilnega razreda in zaradi razdelitve davka. O tej zadevi bomo seveda še izpregovorili v prihodnji številki, pa tudi še kje drugod.

Listnica uredništva.

Nekaj tvarine smo morali vsled pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjic. Prosimo potrpljenja!

Tedenski sejem v Kranju dne 15. t. m.

Prignalo se je 122 glav goveje živine, 3 telet, 7 prašičev, — ovac, — buš, — koz. 50 kg: pšenice K 7·50, prosa K 7—, ovska K 6·50, rži K 7·50, ajde K 7—, ječmena K 7·50, fižola koksa 11.— ribničana K 10—, krompirja belega K 1·80, rumenega K 2—, deteljno seme K 45—.

Sposoben oštir

oženjen, brez otrok

lahko prevzame boljšo gostilno v **najem.**

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

74—2

Ferd. Sekovanič

BLED (Gorenjsko).

79—1

Trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom, z vinom in likerji, delikatesami in prekajenim mesom. — Najboljše praške in kranjska domača plečeta, gorenjsko sirovo maslo. — Zaloga najboljše emajlirane kuhinjske posode, porcelana in stekla. — Norimberska in lesena roba, srajce, ženske in moške nogavice, ovratnike, manšete, čevlje za gospode, dame in otroke. — Kneippove sandale, kopalne čepice in vse potrebščine za hribolazce.

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschläger, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl. 80—1

čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana domača sredstva:

Dunajske želodčne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica 20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodečne kapljice, 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K.

Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnaue drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 steklenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri, 1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.

Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu 6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za drašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

10.000 glđ.

skupaj ali v manjših zneskih odda se na posodo po 5% proti primernemu varstvu. Pojasnila daje Mercina na Primskovem št. 72 pri Kranju.

Ravnotu je **naprodaj** pod ugodnim pogojem

prtilčna hiša

s tremi sobami, kuhinjo, hlevom, podom in sadnim vrtom.

Gričar & Mejač

Prešernove ulice 9 ☉ Prešernove ulice 9

Največja zaloga zgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke

konfekcije za dame.

==== **Solidno blago po čudovito nizkih cenah.** ====

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštnine prosto. 62-4

Velika, prijazna

soba z opravo

se da v najem.

Kje, pove upravništvo «Gorenjca».

77-1

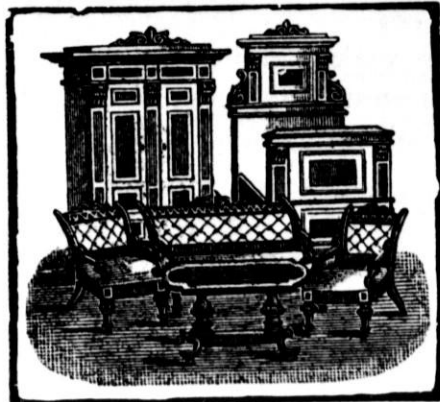
Otroški vozički in
košarice

se dobe po najnižji ceni pri

Albinu Rantu
v Kranju.

42-4

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, zaloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjačev, počl-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 54-5

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastoj in poštnine prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Adolf Hauptmann

tovarna 53-5

oljnatih barv, firnežev, lakov
in kileja

♦♦♦♦ v Ljubljani. ♦♦♦♦

Ilustrovani cenik brezplačno in poštnine prosto.

Stanovanje

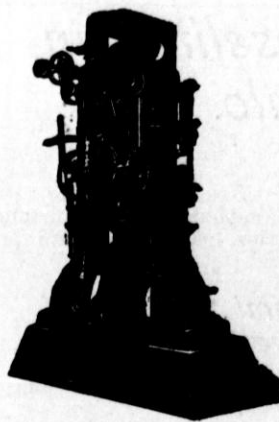
z dvema sobama kuhinjo in drvarnico in,

78-1

soba

z opravo se oddasta takoj.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo «Gorenjca».

G. Tönnies

Ljubljana 66-3

tovarna za stroje, železo
in kovinoliavnica

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, tepežne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

v Ljubljani.

73-2

Večkrat premirano!

Zahvala.

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja med boleznijo
kakor tudi ob smrti naše iskreno ljubljene matere,
gospe

Marije Ullrich

ter za mnogobrojno častno spremstvo k zadnjemu po-
čitku, izrekamo vsem, posebno darovateljem prekrasnih
vencev in slavnemu pevskeemu zboru «Narodne čital-
nice v Kranju» za ginljivo petje, svojo najtoplejšo za-
hvalo. 76

V Kranju, dne 15. aprila 1901.

Žalujoča rodbina Ullrich.

Uvozna družba španskih vin.

(Spanish Wine Import Company)

MAYER & PROKOP, DUNAJ 20/2

Direktni uvoz 25-9 Prvi vir

priporoča pod garancijo čistosti in pristnosti svoja najfinejša, stara, vležana španska in portugalska vina za bolnike, desertna vina, malago, madejro, šerija, port, «solze Kristusove». — Prodaja v najmanjših množinah, kakor tudi v velikih in malih steklenicah (1/1 in 1/2) po prvotnih cenah:

JAKOB PERESSINI, trgovina z vinom v Kranju.

Naznanilo preselitve in priporočilo.

70-2

P. n.

Usojam se p. n. gg. trgovcem in nabiralcem zelišč uljudno javiti, da sem svojo, dosedaj v hiši gosp. Jos. Leuza v Ljubljani pri mesarskem mostu nahajajočo se

trgovino z raznimi suhimi koreninami, lubjem, rastlinami, cvetjem i. t. d.

premestil na sv. Martina cesto št. 10 v Pongracovo barako v obližju sv. Petra cerkve.

Kakor dosedaj bodem tudi nadalje vse v mojo stroko spadajoče predmete, kakor: norično ali beladona-perje in korenine, akonitovo ali lisjakovo perje in korenine, arnikovo cvetje, češminovo lubje, podleskovo seme in korenine, lapuhovo perje in rožice, tršlikovo lubje, črno in belo čemeriko, jeternik, lipovo cvetje i. t. d. vedno po najvišjih cenah kupoval.

Posebno opozarjam p. n. gg. trgovce in nabiralce zelišč, da naj se vse moje poštno in železniške pošiljatve in pisma natančno naslovijo na

Jos. Leuza naslednika v Ljubljani

da se ne pripetijo neprijetne zamude in zamenjave.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Leuza naslednik.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani prisrčno za hvalo za doposlane Jim stekleničice 161a-39

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov «Dvorni založnik Nj. svetosti» s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji priporočajo boleham G. Piccolijevo **želodčno tinkturo**, katera krepča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje. Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar «pri angelu» v Ljubljani, na dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1-26 a. v., po 24 steklenic za gl. 2-40,

po 36 za gl. 3-50, po 70 za gl. 6-50, po 110 za gl. 10-30. — Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Najcenejši in najboljši poljedelski stroji

dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-reznic, mlatilnic, čistilnic, jeklenih plugov in sploh vse potrebščine za poljedelstvo. 69-3

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo, traverze, železniške šine, kuhinjska oprava, razno orodje za rokodelce i. t. d.

Kovačnica

z vsem orodjem, pripravna posebno za kovača, ki zna kovati konje, se da v najem. 63-4

Več se poizve pri **Martinu Peternelu v Mojstrani** (Gorenjsko).

Prva električna ljubljanska
tovarna mrežastih ograj

106-52 **AVGUST-a ŽABKAR-ja** priporoča različnih mrežastih ograj za pašnike, vrtove, okna, vrata i. t. d. kakor tudi vsa druga kjučavničarska dela. — Nizke tovarniške cene. — Točna in solidna postrežba.

Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančo št. 1

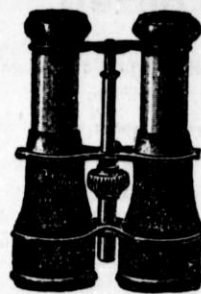

priporoča svojo veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih in potnih dalnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografičnih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila točno in ceno. 67-3

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina domača tovarna

cikorije, figove kave, kanditov, kandiranega sadja in konseru

priporoča priznано dobre in cene svoje izdelke. 68-3

Kdor kupuje sukнено blago

ogleda naj si novo urejeno sukнено skladišče tvrdke

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice šte. 5

kjer se lahko prepriča o cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševijota (sukna)

katero blago je znano dobro in se prodaja po tovarniških cenah. 64—3

Sukneni ostanki

različnih vrst za polovico cene. — Gospodje krojači dobijo na zahtevanje vzorčne knjige.

Naznanjam, da se dobe pri meni

71—2 **najboljša kolesa**

iz tvrdke Joh. Pucha iz Gradca. — Cene nizke. — Imam tudi stara še popolnoma dobra od 20 do 50 glđ.

PAVEL BIZJAK, Kranj.

Doktorja pl. Trnkoczyja

preizkušena zdravilna in redilna sredstva, preizkušena 188—15 že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerвозne, okrevaljoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja **Kakao sladni čaj** priporoča kot tečno, krepljivo, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (četrt kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja **Želodčne** kaplice. Izborno sredstvo za zelodec. Deluje pomirjujoče, krepljivo, boleš utošujoče, tek vzbujajoče, čisti zelodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, zelodec čistilne. Čistijo zelodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje zelodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Skatlja 42 h, šest skatlic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Skatlja 80 h, tri skatlje 2 K.

Prsni, plučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen za lahko raztvarljivim apnenim železom, utošuje kašelj, raztvarja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utošujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo pozivljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

izkušeno sredstvo proti boleštnim kurjim očesom, bradavicam, roženici, zulfem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev i. t. d. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljivan, kadar krave nočejo zreti, in da se boljše mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolstee. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo en kos od teh sredstev, tedaj se tudi omenjeni en kos pošlje takoj s poštnim povzetjem.

Varstvena znamka.

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvirnih zavitkih).

☘☘☘ **Pozor!** ☘☘☘

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu

priporoča od svoje najstarejše, glasovite in najzmožnejše

tovarne za gasilno orodje

sl. gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor s patentom proti zmrzlini, s priredbo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; «univerzalko», prikladno za male občine, ki se nosije ali vozijo; parne brizgalnice, vodonoše, sesalke vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnice i. t. d., cevi iz posebne tkanine najboljše vrste; dalje čelade, pase, sekirice, lestve ter sploh vse za gasilna društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. Motor-vozove in priprave za acetilen-luč. Dalje kmetijsko orodje vsake vrste, Gasilna društva, občine in pošteni kmetovalci-gospodarji plačujejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor.

— Cenike pošiljamo brezplačno in poštnine prosto. —

Zahvala in priporočilo.

Podpisancu **Janezu Novaku**, posestniku in mlinarju na Prebačevem hiš. števil. 1 pri Kranju, je pogorelo dne 22. marca 1901 hišno in gospodarsko poslopje, mnogo hišne oprave, žita, in poškodovala se je tudi mlinska oprava, kar vse sem imel zavarovano pri c. kr. priv. avstrijski zavarovalni družbi „Dunav“ na Dunaju.

Takoj po požaru dne 27. marca 1901 cenila je družba škodo in mi priznala odškodnine **4542** (štiritisoč petsto dvainštirideset) **kron**, katero svoto mi je glavni zastopnik c. kr. priv. avstr. zavarovalne družbe „Dunav“ na Dunaju gospod Rudolf Kokalj v Kranju tudi že izplačal.

Čut hvaležnosti me veže, da se za to vseskozi povoljno in hitro rešitev,

javno zahvaljujem c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi „DUNAV“ na Dunaju

posebno pa nje glavnemu zastopniku *Rudolfu Kokalju v Kranju*, kateri me je pri vsprejemu glede pravičnega zavarovanja, po požaru pa radi povoljne in hitre rešitve podpiral in ga toplo priporočam vsakemu posestniku, da se glede zavarovanja svojih poslopij in premičnin brezskrbno njemu zaupa.

Na Prebačevem, dne 15. aprila 1901.

Janez Novak l. r.

75

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krome, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za pettivrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši števil. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo,